

ODRŽAN ZNANSTVENI KOLOKVIJ O 100. OBLJETNICI ROĐENJA MITRA DRAGUTINCA

U organizaciji Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Općine Strizivojna i Župe sv. Martina, biskupa (Strizivojna) održan je u subotu, 24. listopada 2020. znanstveni kolokvij o stotoj obljetnici rođenja svećenika, pjesnika i znanstvenika Mitra Dragutinca (1920. – 2020.) u Hrvatskom domu u Strizivojni.

Sve okupljene predavače, goste i diskutante, među kojima su bili i mons. dr. Marin Srakić, nadbiskup đakovačko-osječki u miru i mons. mr. Ivan Čurić, pomoćni biskup đakovačko-osječki, pozdravili su prof. dr. sc. Vladimir Dugalić, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu; gosp. Josip Jakobović, općinski načelnik i dr. sc. Miroslav Čadek, domaći župnik.

Kolokvij je otvoren predavanjem izv. prof. dr. sc. Zvonka Pažina pod naslovom *Doprinos župnika Mitra Dragutinca u pripravi Vlastitog misala i Vlastitog časoslova Đakovačke i Srijemske biskupije*. Dr. Pažin je opisao proces pripreme i nastanka Vlastitog misala i časoslova tadašnje Đakovačke i Srijemske biskupije. Naveo je kako su profesori đakovačke bogoslovije Jakov Benković, Radogost Grafenauer te župnik Mitar Dragutinac napisali na latinskom i hrvatskom gotovo sve vlastite molitve, izabrali vlastita čitanja za Vlastiti misal te sastavili himne i probrali čitanja za Vlastiti časoslov. Tako su se pojavili Vlastiti misal i Časoslov na latinskom 1967. i Vlastiti misal na hrvatskom 1968. Kada su 1969. reformirani Rimski misal i kalendar, trebalo je s njima uskladiti i Vlastiti kalendar, Misal i Časoslov. Vlastiti misal je izašao tek 1990. s uglavnom preuzetim molitvama iz Rimskog misala, a vlastiti časoslov izašao je 1995. Dr. Pažin smatra da je Mitar Dragutinac u tom procesu odigrao značajnu ulogu prikupljajući i

analizirajući različite hagiografije, martirologije i kalendare o srijemskim mučenicima te da je na temelju njih sastavio velik broj himana i molitava. Izlagač je naglasio kako se radi o „veličanstvenom djelu“ jer u povijesti današnje Đakovačko-osječke nadbiskupije nitko prije niti poslije Benkovića, Grafenauera i Dragutinca nije sastavljao misne molitve na jedan sustavan način u svrhu izrade službenih liturgijskih knjiga.

Pjesme, prepjevi i prijevodi Mitra Dragutinca bio je naslov izlaganja preč. Pavla Madžarevića. Izlagač je naveo kako je pregledao velik broj bilježnica, kajdanki i skica Mitra Dragutinca te da je otkrio nešto više od 400 himana i prepjeva. Većinom je riječ o originalnim autorским stihovima Mitra Dragutinca, a manji broj su prijevodi. Dragutinac je tome bio vičan jer je bio izvrstan poznavatelj latinskog i francuskog jezika. Osim što je bio odličan prevoditelj, Dragutinac je pronalazio različite melodije da bi potom vrlo dobro potpisivao pod njih prevođene tekstove. U predavanju je istaknuto kako je Mitar Dragutinac naslijedio ljubav prema hrvatskoj crkvenoj popijevci, koralnom pjevanju, kao i zdrav kršćanski nauk, od vlč. Josipa Pavlovića, katehete i sjemenišnog duhovnika. Na kraju je Madžarević predstavio i neke osobne pjesme Mitra Dragutinca u kojima se jasno očituje kako je autor utkao intimne dijelove svoje osobnosti u stihove.

Treće predavanje održao je mo. Ivan Andrić naslovljeno *Mitar Dragutinac i crkvena glazba*. Mo. Andrić istaknuo je kako se Dragutinca u nekim izvorima pogrešno klasificira kao skladatelja. On nije bio kompozitor, no s pravom ga se označava kao glazbenika. Njegov je doprinos razvoju i promicanju liturgijske glazbe dragocjen, iako je do danas njegov lik i rad ostao zanemaren i neistražen u širem liturgijsko-glazbenom i povijesnom kontekstu. Andrić je u svojem istraživačkom radu pregledao mnogo kajdanki u koje je Mitar Dragutinac

prepisao više stotina pjesama. Ustanovio je da je Dragutinac iz velikog korpusa crkvenih popijevki znalački i s dobrim ukusom probirao one koje je smatrao prikladnima za liturgijska slavlja u duhu cecilijanskog pokreta.

Jedan od Dragutinčevih značajnih hrvatskih izvora bilo je izdanje Vjenceslava Novaka *Starohrvatske crkvene popijevke*, a u svojoj glazbenoj biblioteci posjedovao je uglavnom sva značajnija crkvena glazbena izdanja kao i mnoga strana. Svojim pjesničkim stvaralaštvom i potragom za melodijama za svoje pjesme i himne dao je ponovni život tolikim vrijednim i zaboravljenim hrvatskim napjevima, a prijevodima i prepjevima probranih stranih pjesama, ponajprije njemačkih i latinskih s njihovim melodijama obogatio je i proširio liturgiju u njenom glazbeno-poetskom izričaju, što vrijedi i za njegovih pedesetak izvorno uglazbljenih tekstova.

Znanstveni izričaj Mitra Dragutinca naslov je izlaganja dr. sc. Stanka Andrića s Hrvatskog instituta za povijest (Slavonski Brod). Dr. Andrić je istaknuo Dragutinčevo zanimanje za povijest i arheologiju kojima se nije mogao potpuno posvetiti uz svećeničko i pastoralno djelovanje. Iako je u formalnom smislu on bio amater na tom polju, resila ga je široka naobrazba, načitanost i vrsnoća u poznavanju historiografije Ilirika.

Izlagatelj je predstavio Dragutinčeve znanstvene radove o marijanskim svetištima i srijemskim mučenicima, s osobitim naglaskom na šest radova o sv. Dimitriju. Iako su nastali iz određene pobožne motivacije i s ciljem da se obnovi štovanje srijemskih mučenika, karakterizira ih racionalno i logično izlaganje. Ipak, tu nije riječ o originalnim istraživanjima jer se Dragutinac poziva na druge strane autore J. Zeillera, T. Ruinarta, H. Delehajca i dr. Svakako, njegov se historiografski i hagiografski rad može opisati kao kritički i sustavan, a sam Mitar kao beskrajno zainte-

resirana osoba za to interesno područje. Akademik Stjepan Damjanović održao je posljednje izlaganje u nizu naslovljeno *Mitar Dragutinac i knjige*. Akademik Damjanović govorio je o Dragutincu osobno, evocirajući sjećanja na svojega župnika iz djetinjstva. Damjanović se prisjetio župne kuće u Dragutinčevo vrijeme, prostorija ispunjenih policama koje su bile pune knjiga i koje je Dragutinac neprestano dopunjavao nabavljajući nove gdje god je to mogao. Uz to, velik broj knjiga je darivao ili posuđivao drugima. U tom smislu akademik Damjanović se prisjetio kako je župnik Dragutinac na satovima župne kateheze nakon prvog dijela poduke redovito djeci čitao neko književno djelo pa je i na taj način bio promotor knjige i čitanja. Osim toga, naglašeno je kako je Mitar rado diskutirao sa svojim župljanima o pročitanim djelima, provocirao ih je i poticao na razgovor. Izlagatelj je Dragutinca opisao kao zaljubljenika u knjigu i iznimno načitanog čovjeka koji se nikada nije „razbacivao“ svojim znanjem već je svoju privrženost knjigama doživljavao kao dar.

Za vrijeme stanke emitiran je i kratak biografski film o župniku Mitru Dragutincu koji je priredio Branko Milinović.

Nakon održanog znanstvenog kolokvija u župnoj crkvi sv. Martina, biskupa slavljena je sveta misa kojom je predsjedao vlč. dr. Miroslav Čadek, domaći župnik. Propovijedao je vlč. Vinko Brezovar, prvi nasljednik i bliski suradnik Mitra Dragutinca u Strizivojnoj. Pod euharistijskim su slavljem pjevali udruženi župni zbor i članovi KUD-a vođeni mo. Ivanom Andrićem uz orguljsku pratnju vlč. Brune Diklića.

Za ovo euharistijsko slavlje izabrane su prigodne pjesme čiji je tekst preveo, priredio ili napisao Mitar Dragutinac (*S dragih nam polja, Šokačka misa, Plavetni žali, Ilačkoj Gospi*).

Bruno Diklić